

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Jn festiuitatib[us] sanctoru[m] Mensis decembris

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

In festo Cōceptiōis Marię

Enā quōdō p̄dica. nisi mittant. scz a deo: sicut olim p̄bere vel apli/ et ei^o lo/ cū tenentes sicut p̄dicatores alij. **B**orra. Aliter autē nō ē p̄dicādū: sicut nec ip̄e chri stus filius dei p̄dicare voluit nisi missus a p̄re. **Q**uā. **S**porter me etiā alijs ciuita tib⁹ euāgelizare re gnuz dei: qz ad hoc missus sū. **S**i cut scriptū est. in **E**saia. c. **S**i p̄e ciosi. i. bñ formati sunt. d. **P**edes euāge. pa. i. recō ciliationē hoīs ad deū. e. **E**uāge. bona. scz futura. f. **S**ed nō oēs obe. euā. **B**or. q. di. **D**ēs qdē audi unt: sed nō oēs obe diūt euāgelio p̄di cationē ei⁹ recipiē do: qz gētiles et iu dei et heretici non obediūt: s. solū bo ni christiāi. **S**e sal. em̄ di. i. sacra scriptura. **B**or. qdē nob au diuit qd a te audi uim⁹. q. d. aliq̄ cre dit: sed nō omnes. **E**rgo fides ex audi. **B**or. et si de us int⁹ doceat: tñ p̄ dicatoz exteri⁹ nū ciat. **A**udi. at p̄ verbū christi. loquēs in apostol. **Q**uā. **N**ō enī vos estis q loq̄mini: sed spūs patris vestri q loquit in vob s. **E**riterū. **Q**ui vos audit/ me audit rē. **E**s. **S**i dico nū quid nō audierūt. **L**y. i. habent excusa tionē lug inīdelitatis/ propter defectum publicationis. q. di. nō. **A**d quod inducit auctoritatē p̄bere dauid. in **E**t qui dem. **B**or. id est certe. **I**n omnez terram. quantum ad terras medias. **E**t uiuit son⁹. id ē fama. p. **E**o rū: i. si. or. terre. id ē in terras extre mas. q. **E**terba eoz. i. p̄dicatio vl auditus p̄dicati/ onis eorum. **O**mi n⁹ pos. me ab ini. rē. **I**n festo p̄ceptiōis beate v̄ginis Ma rie. p. epla p̄sens le ctio p̄m seclares le gis: q lectio princi paliter exponit de eterna sapia q chri stus ē fili⁹ Marię v̄gis. **D**onor autē fili⁹ ē honor mris r econuerso: honor mris ē honor fili⁹. **Q**uā. **B**erū. omelia tuū. sup. **D**issus est dicit. **N**ō ē dubius quicquid in laudi bus matris profe rimus ad filiū p̄ti nere: r rursum cuz filiū honoramus a laudib⁹ matris nō recedim⁹. **Q**uā di cit eterna sapiētiā r **D**is posse. me ab initio vl arū suaz. **L**yra. i. operum suorum. **A**nteq̄ dē fa. a princi. i. an te omne creatiōē.

Anē p̄dicante: **Q**uomodo vō p̄. **S**i null⁹ enī fructuose p̄dicat nisi mutal⁹ r illustre tur r p̄ueniat gratia operante **D**icabunt nisi mutantur: **S**icut **S**criptum est. **Q**uā speciosi p̄des **E**uāgelicantiū pacē euāgelican tiū bona. **S**ed nō oēs obediunt euāgelio. **E**saias em̄ dicit: **B**ñ ē q̄s credidit auditui n̄ro: **E**rgo fi des ex auditu: auditus autē per v̄bū christi. **S**ed dico: **N**ūquid nō audierūt: **E**t quidē in omnez terrā exiuit sonus eorum: **E**t in fi nes orbis terre v̄rba eorum. **I**n festo sancti Nicolai ep̄i r cō fessoris Epla. **E**cce sacerdos ma gnus rē. **Q**uere infra in cōmuni sanctorū de Cōfessoribus. **I**n festo Cōceptiōis gl̄iose vir. Marię. **P**rouer. viii. c. circa fi. **D**ominus pos sedit me ab initio vl aruz suarum: **A**nteq̄

A Ab eterno ordinata sum etc. ^{§ produceret inesse existenti}
Necdū erat abyssi: et ego iā conce-
 ce. erā. necdū fō-
 tes aqua erupe-
 scilicet de locis sub
 franeis. **B** Nec
 dū mōtes graui-
 mo. cōsti. i. super
 terrā planā eleuati
Cū oēs col-
 ego partu. id ē. p-
 cedebam a fecundi-
 tate paterna.
D Adhuc terrā
 nō fece. et flumi-
 id est creaturam vi-
 sibile. **E**t car-
 di. or. ter. id ē. par-
 tes mūdi principa-
 les: que sunt oīes
 et occidens: auster
 et aqlo. **Q**uā-
 do pēpa. cēlos
 adērā. id iūta em
 sunt opera trinita-
 tis: et ideo filius
 est sapiētia genita
 semp operatur cū
 patre. vnde Pater
 meus vīqz mō ope-
 rat et ego operor.
Quādo cer-
 ta lege et gy. val-
 labat abyssos. i.
 cōcauitates vbi cō-
 gregate sunt aq: vt
 appareret arida ba-
 bitationi hominū/
 et animalium ter-
 restrium apta.
Quā ethera
 firmabat fursū.
 id ē. speram ignis:
 que naturaliter fur-
 sum fertur: illa em
 pars elementorū
 que p rigua est spe-

quicqz faceret a principio: ab eter-
 no ordinata sū et ex antiquis: an-
 teqz terra fieret. Necdum erant
^{§ profunditates}
 abyssi: et ego iā concepta eram.

Necdū fontes aquarū eruperāt
^{§ ex meatibus terre occultis}
^{§ pondere}

necdū montes graui mole consti-
^{§ monticulos}
^{§ genitus sum}

terāt. Antē oēs colles ego partu-
 riebar. Adhuc terram non fece-
^{§ arca quibus voluitur celum}

rat et flumina et cardies orbis fre-
^{§ cū eo reparando}

Quādo pparabat celos adērā
^{§ termino. § circulo. § circūdedit.}

Qū certa lege et gyro vallabat
^{§ concauitates}
^{§ qñ firmamentū fecit supra}

abyssos. Quādo ethera firma-
^{§ certa mensura ponderabat}
^{§ oceano}

bat fursū: et librabat fōtes aqua-
^{§ terminum}
^{§ ne erumperent}

rū. Quādo circū dabat mari ter-
^{§ terminum}
^{§ ne erumperent}

minū suū: et legē ponebat aquis
^{§ ponebat.}
^{§ centrū}

ne transirēt fines suos. Quādo
^{§ faciens}
 appendebat fundamenta terre:

cūm eo eram cuncta componēs. **M**
 Et delectabat per singulos dies **n**
^{§ gaudens vt vnus essem cū patre}

ludens coram eo omī tempore: **o**
^{§ gaudens in his q fiebant}
^{§ vt sim cū eis p gratiā inhabitantē.}

line mee esse cum filiis homi-
^{§ hoim. § diligēter}
 num. Nūc ergo filij audite me: **q**

re lūe ether voca-
 tur. **E**t libra-
 bat fontes aqua-
 rum. constituens
 eos in pōdere: i. nu-
 mero et mensura.
Quādo cir-
 cundabat mari
 terminum suū.
 ne efflueret et ope-
 rirer aridam.

Quādo ap-
 pēdebat funda-
 mēta terre. id est
 ptes inferiores ter-
 re circa centrū: que
 sunt quedā funda-
 mēta superiorum
 partium. **M** **E**t
 eo erā cuncta cō-
 ponēs. quia indi-
 uisa sunt opera tri-
 nitatis. **n** **E**t de-
 lectabar per sin-
 gulos dies. id est
 eternaliter gaude-
 bam cū patre et spi-
 ritu scō. **o** **Q**uā-
 des corā eo omī
 tempore: et lu-
 dens in orbe ter-
 rarum. id est ludā
 faciens de orbe ter-
 rarū: qui similis est
 ludo pilę: q de vno
 transfertur ad aliū
 p m quādam reuo-
 lutionem: quia re-
 gna terre transfert
 atqz constituit de
 gente in gentem.

p **E**t deli. mee
 esse cū filiis ho-
 minū. scilicet per
 grām. **q** **N**ūc
 filij. i. per adopti-
 onē. **r** **A**udite
 me. scilicet per de-
 bitā attentionem.

In die sancti Stephani

E a Beati a cu.

vias me. i. viam

mādatoꝝ et viā cō

silioꝝ. b. **A**udi

te disci. d. morib⁹

humanis. c. **E**t

esto sa. in diuinis.

d. **E**t noli ab

eam. Bea. hō q̄

au. me. s. mibi obe

diendo. e. **E**t q̄

vigi. ad fo. me.

q̄ti. i. i loco diuini

cult⁹ deuote oran

do. f. **E**t obser.

ad po. ostij mei.

q̄ me iue. p. grām

s. **I**nueni. vi.

scz eterna. b. **E**t

hau. sal. a dño.

qui est fons salut.

Postilla

S

In dieb⁹

illis. Ste

pha. ple.

gra. r. for

ti. r. **A**n initiū il

l⁹ ep̄le scribit san.

Lucas q̄ post ascē

sionē christi verbū

dñi crescebat. r. m̄

tiplicabāt n̄erus

discipuloꝝ i hieru

sale: valde m̄ta eti

am turba sacerdo

tū obedebat fidei.

Tūc statim sequit̄

presens epistola.

i. **S**tepha. aut̄

ple. gra. **L**yra. ad

bene operandum.

k. **E**t forti. ad

ueria tolerando.

l. **F**aci. p. di. et

signa magna in

populo. ad veri

tatem fidei catholi

cę confirmandam.

m. **S**urrex. au

tem quidā de sy

B beati q̄ custodiūt vias meas. **A**n

^{s. eruditionē} ^{s. accipite eā cū desiderio.}

dite disciplinā et estote sapiētes:

^{s. vili pendere}

et nolite abijcere eā. **B**tis hō q̄

^{s. aure obedientie}

audit me: et qui vigilat ad fores

^{s. semp}

m eas q̄tidie: et obseruat ad po

s tes ostij mei: q̄ me inuenerit inuēni

b et vitā: et hauriet salutē a dño.

In festo scti **T**home ap̄li epi

stola. **I**am nō estis hospites r̄.

quere infra in cōmuni sanctor̄.

In festo sancti Stephani p

thomartyris. **A**ctuum. VI. b.

In dieb⁹ illis

Stephanus plenus

^{s. dono spiritus sancti.}

gra r. fortitudine faci

^{s. i. miracula. p. cul a potestate nature}

ebat prodigia et signa magna in

^{s. iudei.}

populo. **S**urrexerūt autē quidā

^{s. congregatione}

de synagoga q̄ appellabat liber

^{s. ab istis}

tunorū et cyrenēsū et alexandrino

^{s. quidā} ^{s. dicit}

rū et eor̄ qui erāt a cylicia r. asia p

^{s. contradicētes ei}

disputantes cū stephano. **E**t nō q

^{s. sancto}

potērāt resistere sapiētie r. spūi q̄

^{s. indurati r. supbi s. pleni vitij}

loq̄batur. **B**ura ceruice et incir

cūcisi cordib⁹ r. aurib⁹: vōs sem

^{s. tradidit christo loq̄nti per}

per spiritus scō restitistis: cū nūc

^{s. ora pphetar̄} ^{s. falsi} ^{s. ore r. opere.}

pditores r. homicide fuistis. **A**u

b

nago. q̄ appel. **B**

liberti. a regione

sic nominatoꝝ: vt

dicit **B**lo. interli.

n. **E**t cyrenen.

a cyrene ciuitate.

o. **E**t alexan.

id est ab alexandria

metropoli egypti.

p. **E**t eor̄ qui

erāt a cili. r. asia.

nomina sunt regio

nū iudeę p̄pinq̄rū.

q. **D**isputā. cū

stepha. fide catho

lica verbis quantū

poterāt ipugnādo

r. **E**t nō pote.

resi. sapiē. r. spūi

q̄loque. s. p̄m q̄ p

miserat saluator di

cēs. **E**go dabo vo

bis os r. sapientiā:

cui nō poterāt resi

stere r. cōtradicare

oēs aduersarij v̄ri.

Tūc post redargu

ebat eos acriter di

cens: s. **D**ura

cerui. i. obstinata

mente. r. **E**t in

circumcisi cordi

b⁹ r. auribus.

id est a vitij r. for

dib⁹. v. **E**los sp

spiritus sancto re

stitistis: qui locu

tus est p. pphetas

de christo. r. **C**u

ius nūc prodito

res et homicide

fuistis. **L**yra. eius

crucifixionem pro

curando. v. **A**u

diētes autē hec

dissocabant cor

dibus suis. **L**y

ra: quia non habet

bāt rōnē interficiē

Lu. 2. 11

11

leui. 2.

A di eū: et tñ oībus modis interficere vole-
bant: sic dissecabant interius: qz passio
p̄ualens discrepat a ratione recta.
a **E**t stridebāt dēribus in eū. sicut
canes rabidi. **b** **E**t autē cēt stepha.

plenus spūsctō/
intē. in celū. vbi

fiduciā suā colloca-

uerat. **c** **E**t uidit

gloriā dei. ad cō-

fortationem suam

ex speciali gratia.

d **E**t iesum stā-

tē a dextris vir-

tutis dei. **Ly.** ad

designandū q̄ erat

paratus ad eius ro-

bozationē: quia sta-

re propiū est adiu-

uantis in p̄lio: se-

dere autē propiū

est iudicātis vel re-

gnantis. **e** **E**t

ait: **E**cce video

celos apertos: et

filii hoīs stantē

a dextris vir. **de**

Nō est h̄ intelligē-

dū q̄ celi fuerint di-

uisi: cū sint incorru-

pribiles: sed qz sic

clare vidit ac si nul-

lum esset obstacu-

lum intermedium.

f **E**xclamā. au-

tē voce magna.

ne audirēt stepha-

ni verba. **g** **E**t cō-

tinuerunt aures

suas: et imperius

fecerunt vnani-

miter in eū. non

rōne sed furia moti

b **E**t eūcietes

eum extra ciuitatē

lapidabant. tan-

q̄ blasphemū. **Do**dus

eū erat bāsphe-

mos extra ciuitates

lapidari. **Ande** dixit

dominus ad **Moysen**:

Educ blasphemū

et obruet eū omnis

populus lapidibus.

g iudei

dientes autē

hēc dissecabant

cor-

z iusticia.

a dibus suis: et

stridebāt dēribus

b in eum. **Lūm** autē

esset **Stepha-**

nus plenus spūs

sancto: intēdens

g in celum vidit

gloriā dei: et iesuz

g a h̄ recepit robozationē

e stantē a dextris

virtutis dei: et ait:

Ecce video celos

aptos: et filii

hominis stantē a

dextris virtutis

dei. **E**xclamantes

autē voce ma-

g gna: continuerunt

aures suas: et im-

petum fecerunt

vnanimiter in eū.

b **E**t eūcietes eum

extra ciuitates

lapidabāt. **E**t tēstes

deposuerūt i

vestimenta sua

secus pedes ado-

lescentis: qui voca-

batur saulus.

Et lapidabant

stephanum inuo-

cantem et dicentem:

Domine ie-

su suscipe spiritū

meum. **Posit**

autē genibus/

clamauit voce ma-

g gna: et ait: **D**omi-

ne ne obuias

mi in hac vi-

siōne. **Et** ait: **D**omi-

ne ne obuias

mi in hac vi-

siōne. **Et** ait: **D**omi-

ne ne obuias

mi in hac vi-

siōne. **Et** ait: **D**omi-

ne ne obuias

mi in hac vi-

siōne. **Et** ait: **D**omi-

ne ne obuias

mi in hac vi-

siōne. **Et** ait: **D**omi-

ne ne obuias

mi in hac vi-

siōne. **Et** ait: **D**omi-

ne ne obuias

mi in hac vi-

siōne. **Et** ait: **D**omi-

i **E**t test. deposu. vesti. sua sec' pe-

des adoleſce. qui voca. saul'. **Lyra.**

vt expeditius et celerius eū interficerent.

k **E**t lapidabāt stephanū inuocā-

tē et dicente: **D**ne iesu suscipe spiri-

tu m meū. **Posi-**

tis autē gent. **Ly.**

vt in orādo mod'

esset deuotus.

l **E**lla. vo. ma.

q̄ pcedebat ex affe-

ctu magno ad pri-

moz salutē dicēs:

m **D**ne ne sta-

tuas ill' hoc pec.

Ly. referuādo eis

ad pgnā eternā: sed

da eis pniām. **Un**

Beda. **Stephan'**

p seipso stādo ora-

uit: s̄ pro inimicis

flexis genibus et.

n **E**t cū hoc di-

xisset. ex feruore

charitatis: p̄m di-

ctū saluator. **Un**

Orate. p calumni-

antib' et p̄secutib'

vos. **o** **E**bdor

misit in domio

Mam anīpa eius

sanctissima absor-

pta fuit in abyſſo

superne claritatis.

et. **Sequitur** in te-

rtu. **Saul'** au-

tem erat consen-

tens neci eius.

Sacta est autē

illa die p̄secutio

magna in eccle-

sia que erat hie-

rosolymis: et oēs

discesserunt p̄ regi-

ones iudee et samarie

p̄ter aplos.

Lurauerunt autē

stephanū. **Ly.** i. decē-

ter sepelierūt. **U**iri

timorati. i. timē-

tes deū: inter q̄s

Samaliel fuit p̄cipal.

Et fecerūt plāctū

magnū sup eū.

Et fecerūt plāctū

magnū sup eū.

Et fecerūt plāctū

magnū sup eū.

Et fecerūt plāctū

magnū sup eū.

Et fecerūt plāctū

magnū sup eū.

Et fecerūt plāctū

magnū sup eū.

Et fecerūt plāctū

magnū sup eū.

Et fecerūt plāctū

magnū sup eū.

Et fecerūt plāctū

ut si essent
blasphemum
iuris. **Lyra.**

lepi. 24. c.

In festo Puerorum Innocentium

Postilla

In diebus illis. [¶] Ubi supra montem sion agnum statum: et cum eo centum quadraginta quatuor milia. [¶] **¶** In ecclesia triumphare que dicitur mons sion. **¶** Agnum statum. [¶] Id est christum qui est agnus dei. **¶** Et cum eo centum quadraginta quatuor milia. [¶] In tali numero venerantur pueri innocentes: quorum festus peragitur per illas visionem que ostensa est Joani quando a Domitiano celerem in exilium missus fuit: ubi scripsit librum Apocalyp. sed tamen certum numerus puerorum innocentium non reperitur certitudinaliter in scripturis. **¶** Habentes nomen eius et nomen patris eius scriptum in frontibus suis: et audiui vocem de celo tanquam vocem aquarum multarum: et tanquam vocem tonitruum magni. [¶] Et audiui vocem de celo tanquam vocem cytharedorum cytharistarum in cytharis suis. [¶] Et cantabant quasi canticum novum ante sedem et ante quatuor animalia et seniores. [¶] Et non poterat dicere canticum novum nisi illa centum quadraginta quatuor milia qui empti sunt de terra. [¶] Hi sunt qui cum mulieribus non sunt contaminati: virgines enim sunt. [¶] Integritatem carnis servando. [¶] Hi sequuntur agnum quocumque ierit. [¶] Hi empti sunt ex hominibus primis deo. [¶] Id est gratiosi sunt sicut primi fructus et magis delectabiles.

¶ Heb. 12. f.

¶ Jo. 1. b.

¶

[¶] non accipias. **¶** [¶] vinctus de hoc sancto **¶** hoc peccatum. [¶] Et cum hoc dixisset: [¶] somno corporalis moris **¶** obdormiuit in domino. **¶** In festo sancti Joannis apostoli et euangeliste Epistolae. [¶] Qui nunc deus facit et bona recte. [¶] Quere etiam in communis sanctorum de euangelistis. **¶** In festo puerorum innocentium. [¶] Apocalyp. XIII. a. in principio. [¶] dicitur Joannes fuisse in patmos **¶** In diebus illis: [¶] ecclesia triumphante. **¶** Uidi supra montem sion [¶] christum [¶] innumerabiles multos **¶** agnum statum: et cum eo centum quadraginta quatuor milia habentes nomen eius [¶] sed si equaliter invocantes [¶] et nomen patris eius scriptum in frontibus suis. [¶] Et audiui vocem de celo tanquam [¶] multorum sanctorum qui multas gratias habent. **¶** vocem aquarum multarum: et tanquam vocem [¶] fortiter laudantes deum **¶** tonitruum magni. [¶] Et vocem quam audiui [¶] cytharistarum [¶] tangentium cytharas. **¶** diui sicut cytharedorum cytharistarum in cytharis suis. [¶] Et cantabant quasi [¶] in presencia sanctorum omnium **¶** canticum novum ante sedem et ante quatuor animalia et seniores. [¶] Et non poterat [¶] quia martyrum et castitas speciale sequitur primum. **¶** dicere canticum novum nisi illa centum quadraginta quatuor milia qui empti sunt de terra. [¶] sanguine christi quem secuti sunt **¶** innocentes vel martyres promerentes [¶] polluti vel voti **¶** fra. [¶] Hi sunt qui cum mulieribus non sunt contaminati: virgines enim sunt. [¶] Hi sequuntur [¶] christum via precepti et consilii **¶** agnum quocumque ierit. [¶] Hi empti sunt

multitudine: sed etiam ex modo laudis et qualitate. **¶** Et vocem quam audiui sicut cytharedorum cytharistarum in cytharis suis. [¶] Haec laus est coram deo et angelis eius gratiosa. **¶** Et cantabant quasi canticum novum. [¶] quia dicti laudantes sunt de numero sanctorum novum testamenti. **¶** Ante sedem. [¶] scilicet dei. **¶** Et ante quatuor animalia et seniores. [¶] id est in presencia sanctorum patriarcharum et prophetarum in celo existentium. **¶** Et nemo poterat dicere canticum novum nisi illa centum quadraginta quatuor milia qui empti sunt de terra. [¶] scilicet sanguine christi. **¶** Hi sunt qui cum mulieribus non sunt contaminati: virgines enim sunt. [¶] integritatem carnis servando. **¶** Hi sequuntur agnum quocumque ierit. [¶] Hi empti sunt ex hominibus primis deo. [¶] id est gratiosi sunt sicut primi fructus et magis delectabiles.